

Mededelingen

Portefeuillehouder: R.G. Boom

Betreft : afronding participatie woningbouwlocaties oost-west as
Aan : Leden van de Commissie Fysiek domein
T.b.v. : Commissie van 3 juli 2024
Van : R.G. Boom
Behandelaar : Roelof Siepel
E-mail/telefoonnummer : r.siepel@huizen.nl / 035-5281173
Datum : 18 juni 2024
Status : informatief

Geachte leden van de commissie Fysiek Domein,

In de raadsvergadering van 22 april 2021 heeft de raad het integraal inpassingsplan Oost-westas vastgesteld. Tijdens de behandeling is een amendement aangenomen dat het college opdracht geeft om de woningbouw op de locaties Oostermeent en Zuiderzee/Huizermaatweg (Kalmoes) het resultaat te laten zijn van een intensief participatieproces en hiervoor een participatieplan op te stellen. Het participatieplan is toegezonden op 20 oktober 2021 en besproken in de commissie Fysiek Domein van 1 december 2021. Het doel van de participatie is in het plan als volgt omschreven: *‘Draagvlak vergroten voor de woningbouw bij direct omwonenden en andere belanghebbenden op de twee locaties, door hen advies te vragen over de bouw van huurwoningen en de inrichting van het gebied waar de woningen komen.’*

Van het doorlopen proces is een ‘participatieverslag’ gemaakt, een feitelijke en procesmatige beschrijving van de doorlopen stappen. Het participatieverslag ontvangt u als bijlage bij deze mededeling. Uit het doorlopen proces concluderen wij dat de participatie niet heeft gebracht wat we ervan verwacht hadden. Voor de locatie Oostermeent is het, ondanks meerdere pogingen, niet gelukt om een groep van betrokken bewoners bij elkaar te brengen. Met de bewoners rond de locatie Zuiderzee/Huizermaatweg (Kalmoes) is het niet gelukt om een gesprek te hebben over de invulling van de woningbouw op deze locatie, bewoners staan op het standpunt dat er niet gebouwd moet worden. We vinden het jammer dat de participatie geen opbrengsten kent en beschouwen het proces als afgerond. Dit sluit aan bij een van de kaders van het participatiebeleid: durven veranderen of zelfs stoppen als er geen draagvlak om te participeren is.

In lijn met het raadsbesluit van 30 mei 2024 handhaven wij de locaties Oostermeent en Zuiderzee/Huizermaatweg (Kalmoes) als toekomstige woningbouwlocatie en zullen u op een later moment informeren over de wijze waarop we hier invulling aan willen geven.

Met vriendelijke groet,
Roland Boom
Wethouder

Onderwerp: Participatieproces woningbouw Oost-west as

Procesverloop algemeen

- Op 22 april 2021 hebben omwonenden van de locatie via Huizermaatgroen een petitie aangeboden aan het gemeentebestuur.
- Op 22 april 2021 heeft de gemeenteraad het integraal inpassingsplan voor de oost-west as vastgesteld. Voor het onderdeel woningbouw heeft de gemeenteraad met het amendement 'participatie woningbouw in het kader van realisering HOV Huizen' het college opdracht gegeven om een intensief participatietraject op te starten voor beide locaties en de locaties daarvoor voorlopig aangewezen.
- Op 22 juni 2021 sprak het college over de mogelijkheden voor het participatietraject. Dit gebeurde naar aanleiding van een interne notitie met keuzemogelijkheden, namelijk:
 - a. participatie over de inpassing van woningbouw met als argument: de gemeente stelt zich daarom op als hoeder van het algemeen belang en laat de beslissing om te gaan bouwen niet over aan de omwonenden. Dat betekent dat de participatie niet gaat over de vraag of er woningbouw moet komen maar over de vraag: hoe kan de woningbouw zo goed mogelijk ingepast worden in het gebied? Hoe gaat het eruit zien? Wat gaat de gemeente doen met het resultaat? Wat zijn vervolgstappen? Bijvoorbeeld aanbieden dat bewoners die dat willen (of alle bewoners) betrokken worden bij ontwerpplannen van de woningbouwcorporatie).
 - b. Vanwege het ontbreken van draagvlak organiseren we een maatschappelijk debat. Een debat waaraan niet alleen omwonenden van de beoogde locaties maar ook woningzoekenden en huurdersverenigingen (zoals Alliantie) mee moeten doen. Dit geeft de gemeente de mogelijkheid om de noodzaak van meer woningen beter onder de aandacht van de inwoners te brengen. Pas daarna - in casu na de gemeenteraadsverkiezingen - vindt participatie plaats over de woningen op de locatie Zuiderzee/Huizermaatweg en Oostermeent.

De uitkomst van dit gesprek was variant a., waarbij een zorgvuldig traject met een haalbaar tijdspad als voorwaarden zijn genoemd. Vervolgens is een participatieplan gemaakt.

- In september besloot het college over een participatieplan met als uitgangspunt trede 2, raadplegen. Dat betekent dat er ruimte is voor de mening van bewoners, maar dat het college daarvan kan afwijken. De keuze van deze trede is gebaseerd op het uitgangspunt bouwen op de voorlopig aangewezen locatie, waarbij de participatie gaat over ruimtelijke inpassing op de locatie. Door gebrek aan ruimte en woningen in Huizen moeten stedelijke ontwikkelingen voornamelijk plaatsvinden in de bestaande bebouwde kom. Bij ruimtelijke ontwikkeling zijn hierdoor al veel kaders en randvoorwaarden waar rekening mee moet worden gehouden. En tegelijkertijd zijn er altijd bouwprojecten die direct van invloed zijn op bewoners. Daarom is het van belang om vooraf goed te bepalen welke invloed bij participatie haalbaar is, welke speelruimte mogelijk is voor participatie en dat van te voren aan de deelnemers mee te geven.
- Na politiek overleg is dit besluit door het college herzien. De uitkomst van het politiek overleg was dat het participatieplan gebaseerd moest worden op de trede adviseren. Die trede betekent dat college en gemeenteraad zich terughoudend opstellen in het aandragen van oplossingsrichtingen en er voor college en gemeenteraad goede redenen moeten zijn om de adviezen uit de participatie niet mee te nemen in de beleidsafweging en besluitvorming. Als er toch van die adviezen afgeweken wordt, dan moet dit goed beargumenteerd worden.

Procesverloop participatie locatie Zuiderzee/Huizermaatweg (Kalmoes)

- Op 13 april 2021 heeft onze projectleider per mail aan bewonerscommissie Flora het aanbod gedaan om een plenaire bijeenkomst te organiseren om hen en anderen te informeren. Op 19 april 2021 liet de bewonerscommissie weten: “*zodra wij overeenkomen dat dit van belang is, laten wij dat weten*”. Dit heeft geen vervolg gekregen.
- Op 22 april 2021 hebben omwonenden van de locatie via Huizermaatgroen een petitie aangeboden aan het gemeentebestuur.
- Op 22 april 2021 heeft de gemeenteraad het integraal inpassingsplan voor de oost-west as vastgesteld. Voor het onderdeel woningbouw heeft de gemeenteraad het college opdracht gegeven om een intensief participatietraject op te starten voor beide locaties en de locaties daarvoor voorlopig aangewezen.
- In oktober 2021 heeft het college het participatieplan vastgesteld (zie procesverloop algemeen).
- Op 16 oktober 2021 ontvingen wij een Wob-verzoek van de actiegroep Huizermaatgroen. Hierin werd gevraagd naar het “participatieplan, naar de brieven en mailwisseling van wethouder Boom naar betrokken bewoners en naar de tijdlijn en voorbereidingen van de door de wethouder voorgestelde bouw.” Het antwoord op dit Wob-verzoek is gegeven op respectievelijk 11 november en 9 december.
- Op 19 oktober 2021 zijn de bewoners van de buurt Huizermaatweg/Zuiderzee (Kalmoes) – zo’n 450 adressen - uitgenodigd voor een bijeenkomst op 3 november. In de brief is een oproep gedaan voor deelname aan de adviesgroep en verwezen naar het participatieplan.
- De bijeenkomst op 3 november 2021 is bezocht door zo’n 35 bewoners, overwegend direct aanwonenden van de voorgenomen bouwlocatie. De avond werd geleid door een externe participatiedeskundige. Hoewel de insteek van de avond het participatietraject was, waren de besluiten van de gemeenteraad over de lijst met kansrijke woningbouwlocaties en het besluit van 22 april over de voorlopig aangewezen locatie met name onderwerpen van gesprek. De avond is rustig verlopen, het participatieproces is toegelicht en de vraag is gesteld welke bewoners willen deelnemen aan de adviesgroep (maximaal 15 bewoners).
- De oproep voor deelname aan de adviesgroep (zowel schriftelijk als tijdens de bijeenkomst) heeft geleid tot 12 aanmeldingen. Alle deelnemers zijn afkomstig uit het gebied direct langs de locatie.
- Op 29 november was de eerste bijeenkomst met de adviesgroep. De avond werd geleid door een externe participatiedeskundige. Er waren 9 deelnemers (van de 12) aanwezig. De insteek van deze avond was een gesprek over de voorwaarden van de adviesgroep waaronder woningbouw kan plaatsvinden in de wijk. Hiervoor was een externe stedenbouwkundige aanwezig die samen met de deelnemers en aan de hand van een aantal thema’s (groen, verkeer, ontsluiting, parkeren, voorzieningen) wilde onderzoeken welke kansen en knelpunten er zijn voor woningbouw in de wijk. De deelnemers waren aangeslagen en emotioneel. Een gesprek over invulling en voorwaarden bleek onmogelijk. Ook is de volgorde (advies adviesgroep, gevolgd door enquête in de wijk) ter discussie gesteld. Deelnemers hebben voorkeur voor eerst een enquête in de wijk, zonder een presentatie van de ideeën, maar eerst van bewoners horen of er wel/niet gebouwd mag worden. De gemeente heeft die avond toegezegd om die volgorde met het college te bespreken en daarop terug te komen. Voor het overige was de conclusie van de avond, dat in de adviesgroep geen draagvlak bestaat om in deze vorm door te gaan. Zoals verwoord in het verslag: “*de gespreksleider geeft aan dat duidelijk is dat de adviesgroep, behalve een bewoner van de Gazelle, niet wil dat er daar gebouwd wordt. De adviesgroep wil vooral terug naar de vraag over wel/niet bouwen op die locatie en stelt het raadsbesluit van 2019 ter discussie. Ook wil de adviesgroep geen enquête met daarin al een presentatie van ideeën. De gespreksleider stelt voor het college af te wachten over de volgorde, daarna de adviesgroep te informeren en te kijken of het dan misschien mogelijk is om bij elkaar komen voor een enquête-ontwerp. Overigens heeft de gemeente daarin dan niet voorzien de vraag over wel/niet bouwen, maar wel de voorwaarden waaronder dat mogelijk is.*”

- Het naar voren halen van de enquête is de volgende dag besproken in het college. Het college heeft daarmee ingestemd.
- Op 1 december 2021 is aan de deelnemers van de adviesgroep per mail bevestigd dat “er in de adviesgroep is geen draagvlak om in deze vorm door te gaan. De suggestie om eerst een enquête in de wijk uit te zetten is door het college van burgemeester en wethouders met instemming ontvangen. Wij gaan aan de slag met de uitwerking daarvan.”
- Op 6 december 2021 ontvingen wij per mail een brief van de actiegroep Huizermaatgroen, waarin:
 - Gevraagd werd om betrokkenheid bij het opstellen van de enquêtevragen en de eindredactie van de enquête.
 - Gevraagd werd om een afschrift van het participatietraject met een verwijzing naar de participatieverordening.
 - De vraag werd gesteld waarom de wethouder niet aanwezig was bij de bijeenkomst adviesgroep.
 - Hoe de wethouder participatie betrokken is bij dit proces.
 - Waarom de heer Swart aanwezig was en of hij gemachtigd om beslissingen te nemen en toezeggingen te doen.
 - Wat de afstandscriteria zijn geweest voor het uitnodigen van omwonenden. Dit, omdat een participant in de adviesgroep op de Gazelle woonachtig is.
 - Dat deze participant ook beroepsmatig geïnteresseerd zegt te zijn en of dat kan leiden tot concurrentievoordeel dan wel belangenverstremgeling.
 - Of zaken uit het overleg als het naar voren halen van flora&faunaonderzoek en afwateringsfunctie zijn overgebracht aan het college.
 - De wens tot niet digitale bijeenkomsten, waarbij is aangegeven dat een volgende bijeenkomst van de adviesgroep pas na de enquête zou kunnen plaatsvinden.
- Op 14 februari 2022 is de brief van 6 december 2021 door de projectleider beantwoord, waarin onder andere:
 - Uitgelegd wordt dat de enquête naar voren gehaald zal worden, maar dat de enquête niet zal gaan over de vraag wel/niet bouwen. De enquête gaat over ‘de maatschappelijke voorwaarden waaronder bouwen op de locatie mogelijk is.
 - Een antwoord wordt gegeven op de diverse vragen.
- Op 6 maart 2022 reageert de actiegroep Huizermaatgroen per email aan de gemeenteraad, waarin gesteld wordt dat de bewoners zich gepasseerd, misleid en niet serieus genomen voelen. De brief is op de lijst van ingekomen stukken van de gemeenteraad geplaatst.

Procesverloop participatie locatie Oostermeent

- Op 19 oktober 2021 zijn omwonenden en andere belanghebbenden, waaronder het winkelcentrum Oostermeent - zo'n 300 adressen - uitgenodigd voor een bijeenkomst op 5 november. In de brief is de oproep gedaan voor deelname aan een adviesgroep en verwezen naar het participatieplan. We kregen geen enkele aanmelding en hebben de bewoners daarom nogmaals uitgenodigd voor een bijeenkomst op 17 november.
- Voor de informatieavond op 17 november kwamen uiteindelijk 3 mogelijke aanmeldingen. Deze mensen zijn gebeld en hadden na deze telefonische toelichting geen belangstelling meer voor een digitale informatieavond evenmin voor deelname aan de adviesgroep.
- Vanwege het gebrek aan aanmeldingen is de bijeenkomst van 17 november geannuleerd.
- Er zijn geen deelnemers voor de adviesgroep gevonden. Daarom gaan we voor deze locatie door naar de volgende stap in het participatieproces en dat is het uitvragen via een online enquête.

Conclusies

In de bijeenkomst van 3 november 2021 en in de eerste bijeenkomst van de adviesgroep op 29 november 2021 hebben we kunnen constateren dat er geen draagvlak is voor woningbouw op de locatie Zuiderzee/Huizermaatweg (Kalmoes). Een gesprek over voorwaarden waaronder de locatie zou kunnen worden ingevuld is niet mogelijk. Voor participatie moet er bereidheid zijn om met elkaar in gesprek te gaan. Die bereidheid ontbreekt vanwege het feit dat bouwen op de voorlopig aangewezen locatie voor omwonenden geen optie is. Doordat dit geen optie is, is een gesprek over mogelijkheden voor invulling in relatie tot kansen en knelpunten in de wijk niet mogelijk.

Voor de locatie Oostermeent is het, ondanks meerdere pogingen, niet gelukt om een groep van betrokken bewoners bij elkaar te brengen

Hiermee heeft het participatietraject niet gebracht wat er vooraf verwacht werd en kan de participatie worden afgerond. Dit sluit aan bij een van de kaders voor burgerparticipatie die zijn opgenomen in het participatiebeleid, namelijk durven veranderen of zelfs stoppen met participatie als je merkt dat er geen draagvlak is.